

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe un an ..... 20 cor.
 pe 6 luni ..... 10 cor.
 pe 3 luni ..... 5 cor.
 pe o lună ..... 2 cor.
 N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
 Pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
 Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20
 INSERTIUNILE:
 pe un an ..... 20 cor.
 pe 6 luni ..... 10 cor.
 pe 3 luni ..... 5 cor.
 pe o lună ..... 2 cor.
 N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
 Pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Activitate, Pasivitate.

— Articoli primiti d'afară. —

II.

Să cugetăm că oare decretarea pasivității la alegerile de deputați, și activității la comitate are oare înțeles?

Prin aceasta ne-am făcut pur și simplu Don Quichoți cari se luptă contra morilor de vânt. — Facem aceea ce face cănele care mușcă bățul și nu pe acela care dă cu bățul.

Nu comitele și diregătorii comitatensii ne asupresc și ne pun pedecile la înaintarea noastră. Nu comitatele ne deneagă drepturile și dreptățile.

Sus, colo la ministeriu, să făuresc toate legile contra noastră. Acolo se nesocotesc și legile care ne sunt nouă favorabile. Legea despre naționalități.

De acolo vin poruncile, cari diregătorii le execută! — Acolo trebuie să luptăm. Comitatele sunt numai organe oarbe ale ministeriului.

Trebuie, suntem siliți să luptăm fiindcă răzărăm poporul nostru în restimpul pasivității a fost numai unealta străinilor.

Câte comitate sunt în majoritate abso-română și avem oare un singur comitat, unde reprezentanții Români să fie în preponderanță?

Nu.

Și de ce?

Pentru-că poporul nostru nu își bate mult capul, nu se interesează de alegerile comitatense.

Și aici eară ni-se pune întrebarea că cine e devină că Românii să duc la alegerea reprezentanților comitatensii care să știe pe cine va alege, — și acolo învățat fiind de solgăbirău și notar alege un domn străin, a cărui nume nici nu-l știe pronunța.

Vina în prima linie așa zic unii — o poartă preoții și învățătorii cari nici de cum nu se ocupă cu de astea zicând că nu vrea să se învrăjmășească cu stăpânirea.

Dar eu cred, că preoții și învățătorii de aceea nu vreau să se îngrijască de alegerile aceste, pentru-că văd că lupta în comitate n'are nici un înțeles până când nu vom fi reprezentați și în dietă, fiind-că poate că am putea ajunge la comitat în majoritate, ori-ce decis în favoarea noastră ș'ar nimici însă la Ministeriu.

Inteligența noastră civilă se luptă din resputeri în congregațiunile comitatense pentru drepturile poporului, se învrăjmășesc cu toții spre dauna lor materială, dar în simțul ei național și conștiința nu o rabdă să tacă. Se luptă bărbătește cugetând:

S'au scăpăm vechile altare.

S'au sub ele ne îngropăm!

Drept aceea acuma și noi în luptele comitatense trebuie să desfășurăm tot atâta energie ca și la alegerile trecute de deputați. — Avem acuma sprijin în bravii nostri reprezentanți în Dietă, cu îndoit zel trebuie să muncim, să luptăm ca să spriginim pozițiunea ablegaților.

Se poată arăta bărbății nostri că baza lor trăiește, să luptă și cerind noi drept și dreptate să poată cere și cu mai mult pond iubiții nostri ablegați.

Văzând succesul dacă și nu strălucit, dar foarte frumos la alegerile așa zicând improvizate, nu pot pricepe cum se află însă un Român inteligent, un organ românesc care să nu socotească activitatea noastră bună. — Unica împrejurare, — dacă și rezultatul practic nu le impune — ar fi spre convingerea lor — că cât de neplăcută e guvernului intrarea noastră în parlament.

Dar nu numai noi și bărbății nostri fruntași — ci și străinii află de bine, că ne-am desleptat, dăm semn de viață și am intrat în activitate în luptă pentru limba și existența noastră.

Cu ocaziunea aceasta, am se descoperi fraților pasiviști ce mi-a spus mie un general din armata comună, care nu de mult a încetat din viață în Cracovia.

«Românii nu pot fi considerați din partea politiciii din Viena, până când nu vor dovedi că pot fi periculoși».

Auzita-ți fraților pasiviști?

Și noi dorim, vrem să arătăm că putem fi considerați? Dormind vrem să ne vină porumbeii fripiți în gură?

Prin luptă trebuie să ne afirmăm. Lăsați-vă de a ne combate. Sunteți frații nostri! Veniți-ne și voi în ajutorul nostru.

Cauza e comună, Solidaritate să fie între noi.

V. P.

Mandatul lui Stefan C. Popp — validat.

Se știe că mandatul lui Dr. Stefan C. Popp a fost difcultat pentru o greșală de formă săvârșită de președintele alegerii. Comisiunea IV censurătoare a Dietei Vineri a luat sub cercetare mandatul și îndreptându-se în restimp greșala, l-a validat.

A. CEHOV.

O călătorie prin Rusia.

Inginerul Gleb Smirnov Gavrilovici ajunge la gara Gniluschi. Mai avea să călătorească treizeci-patruzeci verste cu trăsura până la moșia, care era chemat spre a o regula.

„Ai bunătațe a mă îndruma, unde a-și putea căpăta cai de poștă?“, se adresă inginerul către șeful gării.

„Ce? Cai de poștă! Aici în depărtare de o sută verste nici câni cinstiți nu se pot căpăta, dar cai de poștă? Dar unde călătorești d-ta?“

„La Devinco, la moșia guvernatorului Ciokorov.“

„Unde? La Devinco?“, întrebă mirându-se șeful. Mergeți în dosul gării, acolo se află un sătean, cari duc călătorii.“

Inginerul alergă îndărătul gării. După multă căutare și întrebare află acolo un sătean robust, dar cu totul antipatic. Fața îi era toată zgrăbălată, hainele toate rupte, în picioare cu niște pociști deformate de tot.

„Naiba știe ce fel de trăsură e și aceasta!“ murmură inginerul urcându-se în ea... „Nici nu se mai știe unde e fruntea și unde e coada!“

„Ce mai este lipsă a ști și aceasta? Unde e coada calului, acolo e fruntea trăsurei, și unde ezi Măria Ta, acolo e coada trăsurei.“

Calul era tânăr dar foarte slab. El sta cu picioarele în lături. Urechile îi erau toate rupte rău. Când se urcă și săteanul în trăsură și îi trase una cu biciul de cânepă, mărtoaga nu mai dădu din cap, când îi repezi pe a doua de se clătina și trăsura, mărtoaga se scutură,

ca și când ar fi prins-o frigurile, când îi trase pe a treia, mărtoaga se puse în poziție a pleca iar la a patra abia se mișcă trăsura din loc.

„Așa va ținea asta tot drumul?“, întrebă îngrijat inginerul și în momentul acela deodată se trăsări atât de tare, încât mai că-i ieși sufletul.

„Da... apoi acuși... vom ajunge!“ îi mângăie cărașul. „E tânăr mânzul meu și foarte iute. Numai să se pornească la drum și atunci de abea îl poți ținea în frâu: di-hi gloabă de te-ar fi mâncat lupii și te-ar fi luat dracu!“

Până au eșit din ocolul gării s'a și întunecat. Dela trăsură în stânga se întindea o câmpie întunecată, fără margini, acoperită cu brumă groasă. Colo în depărtare, unde se împreună cerul cu pământul, se vedea pe cer roșata de toamnă. La dreapta de drum se zăreau niște figuri necunoscute, poate clăi de lân sau case măruute din satele îndepărtate. Ce era înainte, nu putea observa inginerul de oare-ce cărașul cu spatele sale late și diforme îi închisese cu totul perspectiva. Vântul nu bătea, dar era frig — timp de iarnă.

„Ce loc pustiu e acesta!“ cugetă inginerul, și-și trase gulerul paltonului peste urechi. Ni căirea nici un loc de adăpostire, nici neam de pom.

De i-ar ataca cineva și i-ar jefui, nime n'ar ști, nici chiar pușcăturile nime nu le-ar auzi. Și accst căraș încă nu e de vre-o nădejde. Ce spate are? De s'ar năpusti asupra cuiva, l-ar da gata. Ce față spărioasă!... „N'auzi prietene“, îl întrebă inginerul, „cum te cheamă?“

— „Pe mine?... Clim“.

„Așa dară Clim, ce lume e pe aici? Nu e primejdioasă călătoria? Nu atacă nime călătorii pe aici?“

„Nu ferească Dumnezeu... Cine să-i atace?“

„Apoi bine, bine, dacă nu atacă pe nime... Dar totuși, la un caz de s'ar întâmpla ceva, mi-am luat cu mine trei revolvere“, se lauda inginerul. „Cu revolverul așa e, nu e de glumit. Revolverul apără pe om și în contra a zece hoți“.

S'a întunecat. Trăsura merge, nu merge. Una două își dă prin hopuri, și deodată se abate în stânga.

„Oare unde mă duce acesta?“, se cugetă inginerul. Tot drept a venit... și deodată abate în stânga. De bună seamă la vre-un loc rău mă duce hoțul acesta, și... și atunci sunt gata“.

— N'auzi, zice căraș, „zici că pe aici nu este primejdios a călători? Pagubă!... Ași vrea să mă lupt cu hoții. Deși mă arăt slab și bolnăvicios — așa e? — dar sunt tare ca un bou... Odată m'au atacat trei hoți... Și ce s'a întâmplat? Ce crezi?... Așa am tras cu pumnul într'unul, încât la moment l'am întins jos... și ascultă: îndată, și-a închinat sufletul lui Dumnezeu. Pe ceilalți i-am trimis la muncă zilnică în Siberia... Cum pot fi așa tare? Nici eu nu știu. Odată am prins un om ca tine numai cu o mână și... odată l-am răsturnat“.

Clim se întoarce înapoi, privește lung la inginer și trage cu biciul în cal.

— „Da, prietene!“ continuă inginerul, să ferească Dumnezeu pe orî și cine a avea de

Petițiune la Curie contra alegerii din Ceh. Faimoșii eroi ai infamiilor dela alegerea din Ceh stau deja înaintea forului competent: al Curiei. Ni-se depeșează cu data de Sâmbătă: Azi a fost înaintată la Curie petițiunea contra alegerii din Ceh, a baronului Bornemissza Elemér. Petițiunea e iscălită de Antoniu Băliban și e întemeiată pe toate infamiile prevăzute și neprevăzute de praxa judicaturei Curiale, câte s'au săvârșit la aceasta alegere. Se ia ca sigur că Curia va nimici alegerea și eroii infamiilor, își vor lua dreapta răsplată. Vom vedea.

CEHUL-SILVANIEI.

Nouă Românilor din Ungaria ni-e dat par'că, să ispășim toate păcatele altora. Toate nedreptățile și ticăloșiile se răzbună asupra noastră. Cehul Silvaniei ni-e martor la aceste.

Eată ce însămnă cronica:

Românii din cercul Silvaniei merg în masse compacte la alegere în frunte cu iubitul lor candidat George Pop de Băsești, în Ceh. La intrare în oraș îi întâmpină un cordon puternic de jandarmi, care le ia până și pipele din gură. Cutrierând stradele orașului, plebea infuriată strigă: «Jos cu Valahii!...» Ajunși la fața locului, de prin curți es vr'o 300 de bătăuși cu pantaloni veritabili, în pălării cu cocarde tricolore, în mâni cu ciomege și cu drugi de fer. Cel dintâiu, care cade jertfă e badea George. Răsună țipetele dedurere ale Românilor, ce n'au cu ce să apăra. Funcționează de minune ciomegele și drugile de fer și pe deasupra baionetele jandarmilor, firește tot în coasta Românilor. Sunt peste 100 răniți, peste 10 grav răniți. Miliția stă nemışcată, jandarmeria potențiază și mai mult incurcala, ear' colace pe pupăză: bătăușii scăpați. Inchipuiți-vă tablou.

«Valahii sălbatici» merg în ordine de admirat. Compatrioții lor îi așteaptă, ca «să-i convingă» cu ciomege și cu drugi de fer. «Valahii» ce vecinic atentează la viața altora, sunt bătui ca niște câni, ear' pururea «nevinovații» au rolul călăului. Geandarmii susținuți de «opinca puturoasă» împung pe «Valahii» în coastă, ear' miliția chemată să apere, se delectează în șiroaele de sânge.

lucru cu mine. Eu nu numai măcelăresc lotrii, dar am și trecere mare înaintea legit. Pe mine mă cunosc toți judecătorii și prefectii de cercuri... Sunt om cu mare vază și putere. Când călătoresc eu, la guvernator se știe... Și apoi ei griesc foarte bine ca să nu mi-se întâmple ceva rău. Pe drum după fie-care pom se află uriașii și sotshi *)...

— „Sta...a...a!“, sberă din răspunerii inginerul. „Unde mâni? Unde mă duci?“

— „Ori nu vezi? E pădure“.

— „Așa, e pădure“, se cugetă inginerul. „Și eu mă spariu așa de tare. Tot nu este bine a-mi descoperi frica. Observă deja că sunt fricos... Oare de ce se uită neîntrerupt la mine îndărăt? De bună seamă face planuri rele... Mai înainte a mânat tot încet, numai în pași, și acum uite cum grăbește... Ascultă-mă! De ce mâni așa iute calul?“

— „Nu-l mân eu, el se duce de sine. Când s'a pornit la drum, nu-l mai poți ține, așa picioare are“.

— „Minți mă! Văd, că minți! Nu-ți recomand să mâni așa iute... Oprește puțin calul... Nu auzi! Sta!“

— „De ce?“

— „Dar de-aceea, pentru-că... pentru-că mai vin patru colegi de-ai mei dela gară. Trebuie să ne ajungă pe drum. M'am înțeles cu ei, ca să ne întâlnim în pădurea aceea. Ași voi să călătoresc cu ei. Toți sunt voinici, puternici și sănătoși... La fie-care dintre ei se află câteva pistoale... Ce te uiți înapoi? Ce te tot întorci înapoi, ca și când ai sta pe boabe? La

*) Polițiști și jandarmi.

Aceste sunt reflecțiile ce și le face fie-care, la cetirea celor întâmplate.

Dar' se luăm lucrurile mai de aproape. Sălbătăciile aceste s'au petrecut în ziua mare, în fața poporului care judecă. Ori poate puternicii zilei ne inchipuesc o massă fără cap și fără dram de judecată? Sistemul păcătos voia cu ori-ce preț să pună stavilă curentului socialist. Oare poporul la vederea celor întâmplate, nu vine la convingerea că e de prisos armata și jandarmeria, care te ucide ori te lasă să te ucidă în ziua mare?

Românul a respectat puterea statului reprezentată prin pene de cocos, nu de frică ori lașitate, ci fiindcă a crezut că această putere e pusă să-l păziască pe el și bunurile sale. Indată ce însă această putere nu va servi adevăratului ei scop, zău, nici poporul nu i-se va mai supune.

Multe mii de Români și-au vărsat sângele pentru patrie și tron ear când suntem noi în primejdie, asta ni-e răsplată? Oare într'atâta a degenerat vechiul cavalerism al acestor apărători ai patriei? Regimente întregi de Români servesc și astăzi cu credință patria și tronul. Oare cum îi vor judeca aceștia pe camarazii lor de luptă, cari stăteau nemışcați la hotezul de sânge? Și ce ideie își va face viitorul oștean la cetirea ori auzirea celor întâmplate, despre nobila instituțiune?

Aceste sunt lucruri cari trebuiesc îndreptate! Cei dela putere ar fi bine să nu terfelească în noroi instituțiunile, pe cari se razimă puterea statului. Ceea-ce a comis jandarmeria la Cehul-Silvaniei e fără păreche și fie-care involuntar își pune următoarele întrebări:

Ce? E țara asta fără stăpân? Dar în fiecare colț de stradă se află câte un piper-nicit, care să girează de stăpân al ei. Pentru aceea susține țara gendarmerie, ca să facă scăpați pe criminali? Ai zice că s'au simțit neputincioși în fața numărului impozant? le-au luat până și pipele. Ai zice că Românii s'au răsvrătit. Ah, maică, cum ar fi tras în ei atunci! Dacă sunt neputincioși nu trebuie date armele la niște babe,

mine nu este nimic de văzut... Poate revolve-rele? .. Bine dar, dacă poștești, le scot și ți-le arăt... uite-le!“

Inginerul se prefăcu că caută ceva prin buzunare, dar în momentul acela se întâmplă un lucru, la care el nu s'a așteptat. Clim sare fără-veste din trăsura și pe patru labe perii în desișul pădurii.

— „Ajutor!“, strigă inginerul. „Ajutor! Blăstămatule, nu-mi primejdiu viața! Ajutor!“

Pași grăbiți, vâjiiții crengilor se auzi puțin... apoi se făcu liniște... Inginerul mai întâi opri calul, pe urmă se așeză comod în jilt și începu a se cugeta.

— „A fugit... s'a spăriat măgarul... Acum ce să încep? Singur nu pot continua călătoria, pentru-că nu cunosc drumul și în fine ar mai crede cine-va că am furat calul...“

„Nimic!“

„Clim! Clim!“

„Clim!“ răsună pădurea.

Cugetând, că aci în pădurea întunecoasă trebuie să rămâna toată noaptea, să asculte urletul groaznic al lupilor și să numere respirațiile grele ale mărtoagei slabe — începu a tremura și simți ca și când l'ar fi atins cine-va cu o perie aspră pe spinare.

— „Climuțule!“ strigă. „Puiu! Dragule! Unde ești tu?“

Două oare a tot strigat inginerul și numai după-ce a răgușit strigând, s'a împăcat cu soarta, care l'a condamnat să petreacă toată noaptea în pădure, când de-odată vântul îi aduce un gemet.

căci pe lână armă, mai trebuie să măi ceva în cap și în inimă.

Fapt e, că badea George, acest idol al Românilor e cu capul spart, zeci de Români schinguiți, câți-va morți, în cari patrie și neamul perde tot atâția membri bravi.

Stropii sângelui celui crud însă va cere dreptate.

Viitorul va alege ce judecată va aduce sanctuarul dreptății din Budapesta, Curia va gească. Va trimite la ocnă pe canalii și be-cisnici, ori va palmui dreptatea și adevărul.

Iosif Stancu.

CRIZA.

Majestatea Sa e în Budapesta și zi de ieri a consacrat-o exclusiv crizei. Se crede că în ori-ce formă, dar se va pune capăt situațiunii actuale. Conte Tisza a rugat Rege să-l absolve de însărcinarea sa și să-l lase să se întoarcă în țară. Sa apreciază pe deplin motivele aduse de contele Tisza.

Sosirea Regelui.

Majestatea Sa a sosit Duminecă seara oara 8, cu trenul de curte, în Budapesta.

La gară a fost întâmpinat de primarul Markus Lözsef, căpitanul suprem al poliției Rudas Béla și inspectorul suprem al căilor ferate Dróczy Rezső, cu cari Majestatea Sa coborând din tren, a schimbat câteva cuvinte.

În palatul din Buda, la scară îl așteptau archiducele Iosif August, mareșalul de curte contele Apponyi și căpitanul gardei Galló.

Andrássy și Tisza la Rege.

Contele Tisza István câte-va minute după 9 a cercetat deja pe Majestatea Sa unde a petrecut o jumătate de oră. Re-torcând, a zis numai atât cătră jurnaliștii care-l așteptau:

— Am recomandat Regelui să-l cheame pe Andrássy Gyula; alt-ceva nu va putea spune.

Contele Andrássy, s'a prezentat la Rege înainte Regelui, petrecând în odaia Regei peste 1 oră. După audiență s'a întors la contele și a anunțat către jurnaliști astfel:

— Hotărîre nu s'a făcut. Regele va pune pe punctul său de vedere vechi. Și eu îl voi conșulta cu fruntașii coaliției și le voi comunica rezultatul audienței. După aceea mă voi întoarce în țară.

— „Clim! Tu ești scumpule! Vino cu mine!“

— „A..u, mo...or!“

— „Dar eu am glumit numai, dragă Clim! Să mă bată Dumnezeu, de nu am glumit. Căci revolvere am zis că am? Nu e adevărat, mințit. Fii bun, vino încoaci și să mergem departe. Am înghețat de frig“.

Clim, dând cu socoteala, că un hoț a vărat de când ar fi șters'o cu calul și cu trăsura, a eșit din pădure și șovăind a merge în trăsura.

— „Noa, ce e, te-ai spăriat? Numai am glumit, și tu te-ai spăriat de mine Urcă-te să vezi!“

— „Doamne ferește-mă“, murmură Clim așezându-se în jiltul său. „Dea-și fi știut că asta, nici pe o sută de ruble nu aș fi putut să-mă omorî frica“.

Clim croește cu biciul în cal. Calul din cap. Clim mai croește odată și calul scutură. La a patra lovitură, când trăsura puse în mișcare, inginerul își trase gulerul pe urechi ațipi una.

Drumul și Clim nu mai erau primejdiți.

Trad. de Nic. Jurca.

CUGETARE.

Cea mai nobilă parte a omului este spiritul el să ne fie regele. — Cu cât își manifestă independența de suveran mai independentă, mai curată și cu atât se vor supune mai cu drag elementele îndărătnice ale naturii noastre. Din contră, când s'arată șovăitor, indulgent, atunci va fi subjugat de supușii săi.

prezenta din nou la audiență. Că vor mai fi ascultați și alții despre aceasta n'am nici o cunoștință.

Cabinetul Zichy.

Eri s'a menținut cu insistență în cererile politice versiunea, că Majestatea Sa va designa pe contele Zichy Iános, toștul președinte al partidului popular, cu formarea cabinetului. A circulat și o listă ministerială, care ar fi următoarea :

Ministru președinte și de interne : Con-
te Zichy János.

Ministru a latere : Contele Khuen-He-
derváry.

Ministru de honvezi : Láng Lajos.

Ministru de comerț : Baronul Daniel
Ernö.

Ministru de agricultură : Contele Zse-
lénszky Róbert.

Ministru croat : Tomasich Miklós.

La portfoliile cultelor, justiției și a hon-
vezimei versiunea n-a aflat gazde.

Programul călătoriei la Budapesta.

Ziarul «Zeit» din Viena, scriind despre
călătoria Regelui la Viena, zice că declara-
țiile ministrului de landwehr Schönaich
trebuie să privească, ca pregătind calea Majestații
Sale la Budapesta.

Generalul Schönaich, scrie foaia vieneză,
a primit fără îndoială misiune să facă declara-
ții; ceea-ce spune dînsul deci, nu e numai
afacerea lui individuală, ci a cercurilor militare,
curții, a domnitorului. Cu un cuvânt : a spus
programul călătoriei împăratului. Declarațiunea
asta pune într'o lumină cu totul schimbată
călătoria aceasta. Conflictul există, marele, in-
evitabilul conflict. Tonul declarațiunilor lui Schö-
naich e de așa, cum oficios de mult nu s'a
folosit față de Ungaria. Nu numai unitatea
armatei și comanda germană le declară absolut
a putea fi atinse, ci din unele aluziuni se
vede că și concesiunile puse pîn'aci în prospect
sunt pe cale de a fi revocate, ori interpretate
cu restricțiuni. Și declarațiunile acestea sunt
deosebite de pozitive și hotărâte, încât ori cât am
înțeles întrînsele, trebuie să presupunem, că de
cândă ne putem aștepta la lungi și serioase
dezbateri. Și anume, nu ca pîn'aci, împotriva mi-
norității se va purta lupta, ci împotriva majorității.
Dietei maghiare, adică însuș împotriva Dietei
— împotriva poate însuș a constituțiunii !
Cărtăția însă de patru decerți încoaci de nouă
și nouă de ori a cedat parlamentului ungu-
resc, și abea credem, că acum în al sutălea
an, va avea energia să zică veto, și să rămână
în lăng'acest veto. După experiențele trecutului,
de Curte trebuie să privim maghiarimea de
cea mai tare.

Programul de guvernare al Regelui.

«Neue Freue Presse» în numărul său mai
recent cuprinde în următoarele puncte pro-
gramul pregătit pe seama noului guvern :

1. În cele interne, mână absolut liberă (ară-
măi jos ce înșamnă pentru noi aceasta).
2. În chestiunea teritoriului vama, dorința
Majestații Sale este, să se creeze o astfel de re-
lație între cele două state, care s'apere după pu-
terea intereselor ambelor state. Că relația asta cum
s'apere, asta s'o hotărască parlamentele, și numai
după ce s'apere ca convențiile comerciale să se lege
mai curând cu statele.

3. În chestiunile militare, Majestatea Sa de-
clară hotărât, că nu e permis a atinge bazele uni-
unii armatei; prin urmare pretenziunea opoziției
maghiare nu se poate satisface.

Dacă contele Andrassy primește programul
asta, va fi imediat însărcinat cu formarea ca-
bietului, dacă nu-l primește, Majestatea Sa va
numi alt bărbat.

„Mână liberă în cele interne“.

zice «Neue F. Presse» că este un punct al
programului de guvernare pe baza căruia
Majestatea Sa ar fi aplicat să dea însărci-
narea noului minister.

Și ca să cunoaștem vederile majorității
azi în chestiunea reformelor interne,

vine drept apropos un interview a unui
fruntaș kossuthist, care a zis următoarele :

— Partidul independist a câștigat mare
încredere în toate părțile populației; chiar
și adversarii își închină steagul înaintea lui.
E imposibil deci să nu ni-se umplă inimile
de speranțe. Partidul independist s'apropie
rapid de absoluta majoritate. Și odată acea-
sta ajunsă, în prima linie vom schimba
legea electorală în favorul rasei ma-
ghiare...

și pe nemaghiari îi vom decapita —
putea să mai adaugă fruntașul kossuthist,
căci doar au «mână liberă»...

Fantasia lui Zoltán.

«Független M-g.» scrie articol de fond
din peana lui Lengyel Zoltán. Articolul pune
în clară evidență magazinul de sentimente
unguresc. Căci să vă citez numai unele pa-
sage :

«Coroana Majestate, îți-e pe cap, ești
rege locuiești în palat, dar inima națiunii,
simțirea e a altuia, ea nu se uită la cel ce
trăește, ea adoară pe cel mort (e vorba de
Kossuth Lajos) ...

Destinul așa zice, trecutul ne învață :
Maghiarul a avut mulți regi încoronați, i-am
cunoscut, până au trăit, i-am uitat, dacă au
murit : adevărat a fost numai unul, deși fără
coroană, dar de viață vecinică.»

De ar scrie vr'unul din noi despre băr-
bații noștri, unde am ajunge ?

Industriașii austrieci despre despărțirea economică.

Comitetul asociațiunii austriace indu-
striale ține azi ședință, ca să-și discute țin-
nuta și să aducă hotărâre în chestia despăr-
țirii economice de Ungaria. Nu e imposibil,
că asociațiunea va ruga pe ministrul preșe-
dinte ca să nu ocoliască concesiunile mili-
tare prin concesiuni de natură economică.

Sărbările pentru Kossuth Lajos.

În 20 Martie s'au împlinit unsprezece
ani dela moartea lui Kossuth. Maghiarii pre-
tutindeni au arangiat mari sărbări, ear foile
lor sunt pline de laudă la adresa lui Kos-
suth. Vrea să mai fie sărbările mari și o
demonstrație politică. E interesant, că M. Sa
tocmai acum a venit la Budapesta.

Regele și programul coaliției.

Cercurile politice au informația — se
zice — sigură, că regele nu a primit pro-
gramul coaliției. Deci contele Andrassy, în-
dată ce se vor termina tractările cu coaliția
își va da abdicarea din funcția de mijloci-
tor, de homo regius, ce a fost până acum.

S'a răspândit vestea, că nu peste multă
vreme vom avea nou guvern, deja în săp-
tămâna asta; în fruntea guvernului va fi
Láng Lajos.

Apponyi despre uniunea personală.

La banchetul aranjat de partida inde-
pendistă a vorbit și contele Apponyi și a
spus clar, ceea-ce și până acum știam, că
partida kossuthistă vrea cu ori-ce preț și
trebuie să vrea uniunea personală. Căci
după cum a zis — asta e moștenirea lui
Kossuth. Caută să scuze, că numai sub
presia împrejurărilor a fost silit la declara-
ția din Debrețin, că el însuși n'a voit o
rupere cu casa habsburgică și că așa ceva
el n'ar fi lăsat drept moștenire urmașilor.
Tendința lui Kossuth a fost numai ajunge-
rea uniunii personale.

Situația lui Andrassy.

E grea politica, va zice cineva; e în-
curcată, va adăuga un altul. Căci cum vă
puteți închipui, ca un politician 67-ist să
represinte ideile altora. Se zice adecă, că

contele Andrassy a reprezentat înaintea re-
gelui punctul de vedere al coaliției opoziți-
onale. El e convins, că fără să fie împli-
nite cerințele opoziției, nu se poate afla
un desnodământ sigur.

Statistica ultimelor alegeri.

Sunt deja strânse datele ultimelor alegeri. Ele
conțin o interesantă grupare a voturilor date. Se
vede, că deja la prima încercare 32.136 de alegători
au dat votul lor pentru programul partidelor
naționaliste. E mic numărul acesta în raport
fie cu voturile primite de celelalte partide, fie
cu voturile de care dispun naționalitățile din
țeară. Dar și așa cum e, el vorbește și afirmă
programul nostru, ca dorința a 32.136 de ale-
gători. Asta e ca pentru început.

În cele 413 cercuri din țeară, au fost 813
candidați.

Dintre, 1,056.664 alegători au

votat pe	322	candidați	liberali	297.853
"	238	"	kossuthiști	303.264
"	71	"	socialiști	4.262
"	46	"	naționaliști	32.136
"	44	"	disidenți	68.198
"	37	"	poporali	62.291
"	19	"	Bánfiști	15.048
"	19	"	fără partid	19.153
"	13	"	fără a se cun. part.	27
"	4	"	democrați	4.794

Total : 807.025

Dacă asemănăm cercurile câștigate de par-
tide și voturile primite de deputații aleși în
singuraticile cercuri, primim următorul rezultat :

S'au ales

166	cand. kossuthiști	carî au prim.	268.900	vot.
159	" liberali		209.496	"
27	" disidenți		57.570	"
25	" poporali		52.702	"
13	" Bánfiști		12.665	"
10	" naționaliști		11.454	"
9	" fără partid		14.141	"
2	" democrați		4.670	"
2	" socialiști		1.569	"

Asemănând voturile obținute de deputații
naționaliști aleși cu voturile exprimate pe
candidații naționaliști, disproporția ce reese, do-
vedește cum candidații noștri au trebuit să cadă
întrunind voturi numeroase, cum de alt-fel și
știm că s'a întâmplat mai ales în Ardeal, unde
în atâtea locuri 20—30 voturi au hotărât rezul-
tatul în defavorul candidaților noștri.

Răsboiul ruso-japonez.

Cât au perdat Rușii.

Petersburg. Kuropatkin a dat de știre,
că cea mai mare parte a artileriei ruse a
scăpat. O sută șase-zeci de vagoane au
fost destinate pentru ea și numai pentru mu-
niție au fost 60 de vagoane.

Statul maior speră încă, deși recunoaște,
că la Mucden a fost teribilă lupta. Cinci-
zeci de mii răniți au fost transportați în
Carbin, parte în Tsito, iar numărul răniți-
lor e de 65.000. Răniți lăsați în Mucden sunt
foarte mulți. Sunt cam 125—130.000 oa-
menii.

Kuropatkin are o armată de peste
200.000. Mai departe 150.000 de Ruși apără
calea ferată. Cercurile oficioase recunosc,
că lupta și situația dela Mucden a fost în-
fiiorătoare, dar nu desperată. Nu peste multă
vreme — se crede — 300.000 oameni vor
fi mobilizați, atunci forța numerică va fi
aceeaș.

— 20 Martie.

Rușii sunt împresurați.

Lui «Daily Telegraph», i-se vestește din
Tokio: Străinii din Japonia au semnat din
al patrulea împrumut 50 milioane de jenî.

Urmărirea Rușilor.

Din cartierul general al lui Ocu se vede că cu data de 16 următoarele: Japonzii sunt foarte increzuți, fiindcă au văzut că au pus mâna pe Tienling fără aproape nici o luptă. Totuși au pus la loc ce au pierdut la Mukden, pe când Rușii zilnic tot mai tare se demoralizează. Kuroki e în fruntea armatei urmăritoare. Incăerările sunt foarte dese.

Londra. În cercurile militare e părerea, că Linevici se retrage spre Kirin și e amenințat, că Rușii-I vor tăia calea de retragere spre Carbin și va putea merge numai în Vladivostok.

Rasboi ori pace.

Paris. Un general rus a spus unui ziarist francez, că turburările interne și starea financiară nu permit continuarea rasboiului.

Petersburg. Marele duce Nicolae Nicolaevici nu primește comanda supremă. Când de curând va fi consiliu de rasboi, la care se va decide, de se va continua rasboiul sau nu.

Varșovia. Mincitorii amenință, că se vor opune din toate părțile la mobilizare.

O umilire a lui Kuropatkin.

După ediția parisiacă a lui New-Jork Herald se zice, că Kuropatkin ar fi rugat pe țar să-i permită să mai rămână pe câmpul de rasboi; unde mai poate face serviciul patriei. Cererea i-a fost însă respinsă.

Petersburg. Ziarele scriu, că Kuropatkin l-a rugat pe țar să-i dea lui comanda în samara.

Jertfe colosale pentru Mukden.

Londra. Japonzii au pierdut în lupta dela Mukden 52,000 oameni, între aceștia 1000 de ofițeri.

Paris. După *Matin* zece corăbii submarine au sosit în Vladivostok din Franța trimise de mijlocitori Ruși.

Londra. Daily Telegraph a primit din Yokohama știrea, că Japonzii au pierdut erii pe lângă țarmurile indo-chinezi un încrucișător.

Blocul dela Vladivostok.

Londra. Statul maior rus a transpus centrul de aprovizionare al armatei ruse lângă sinul Nicolaievsk la cotitura lui Amur, fiindcă Vladivostocul dinspre mare e închis. Rușii au arădat în Londra mai multe corăbii, cari să meargă în sinul Nicolaievsk **Stoessel înaintea tribunalului militar.**

Petersburg. S'a numit o comisie sub președinția lui Roop, care să studieze condițiilor capitulării dela Port-Arthur și să judece purtarea lui Stoessel.

Țarul e bolnav.

Londra. După «Standard» țarul e continuu bolnav; sistemu-i nervos e sdruncinat cu totul.

Evenimentele actuale din Rusia.

(Urmare și fine.)

Terminasem tocmai acest articol; mă întrebam să-l public ori nu, când am primit o epistolă interesantă, nesubscrisă.

E vorba în epistolă despre masacrul din Petersburg, de acțiunea soldaților, de faptul, că între oameni nu e nici o legătură.

Da principalul e, că e ceva, care desunește pe oameni, nu e nici o legătură între ei. Trebuie deci depărtat acel ceva, ce desunește și înlocuit cu ceva, ce i-ar uni. Intreagă forma esteroară evidentă a guvernului împarte pe oameni, numai raportul față de Dumnezeu îi unește, aspirațiunea către El, fiindcă numai Dumnezeu e pentru toți și raportul față de el e unul și acelaș.

Vreau să recunoască asta, ori nu oamenii idealul nostru e perfecționarea superioară și numai aspirațiunea spre idealul acesta ar fi în parte să nimicească desbinarea și să aproprie pe oameni unii de alții.

(Le Courrier E.)

Leo Tolstoi.

Generalul Kodama.

Pe la sfârșitul lui Decembre sosise din Tokio știrea că generalul Kodama, care era șeful statului major al armatei japonere ce se lupta în Mandciuria, a fost rechemat de pe teatrul de rasboi. El ar fi avut un schimb de cuvinte cu mareșalul Oyama și ar fi palmuit pe acest comandant foarte iubit de trupe. Mikadul nu putea lăsa nepedepsită această ofenză adusă șefului suprem al armatei și generalul Kodama ar fi fost rechemat la Tokio. Știrea aceasta nu primise o altă confirmare și în tot cazul de cât-va timp generalul își ocupă iarăși postul său în armată; el a fost acela care a elaborat strălucitul plan de operațiune pentru luptele dela Mukden și în urma căruia Japonzii au eșit biruitori.

Kodama este un Samurai, face parte adică din celebrul trib. Cenșu. El aparține unei familii sărace și n'a primit nici o cultură. Acum, în etate de 52 ani, el stă în fruntea armatei japonere, al cărui suflet este, ca șef al statului major general. Pe când ceialalți șefi de trupe se odihneau — așa se spune — Gentato Kodama se gândea la problemele la ordinea zilei; el lucra când generalii însărcinați cu conducerea trupelor mâncau. Kodama a combinat planurile de campanie, pe cari mareșalul Oyama le-a urmat în prima luptă contra lui Kuropatkin la Șaho, înaintea Mukdenului; nici Nogi nu e răspunzător de planurile pe cari le-a executat la asediul Port-Arthurului — ele sunt opera generalului Kodama, capul cugetător al armatei japonere.

Un corespondent englez descrie întâlnirea sa cu generalul Kodama, ce a avut loc în Octombrie trecut la Dalni, când generalul se întorcea dela Șakho.

L'a întâlnit pe stradă în mijlocul ofițerilor săi cari s'au retras cu toții lăsând pe corespondent singur cu generalul gros ca un butoi, înfășurat în manta și cu căciula roșie în cap. În mantaua aceasta care-l ajungea până la glezne, generalul părea destul de voluminos; dar cele două dungi roșii ale căciulei și steaua Nipponului n'ajungeau decât la umerii corespondentului. A doua zi acesta a vizitat pe generalul la locuința sa, casa primarului rus, și fu primit de secretarul generalului, care-l conduse într-o odaie de alăturare. Kodama era în baie și peste cât-va timp apără în halat și papuci. El se urcă pe un scaun, lăsă să-i cadă pantofii, și apoi începu convorbirea. Kodama și-a exprimat, între altele, părerea, că nu soldații ci strategia militară va fi hotărâtoare în această campanie. El a fost de față când acum zece ani fortificațiile Port-Arthurului au fost luate cu asalt de Japonzii.

Forturile, observă el, sunt acum înfinit mai puternice ca atunci și seamănă cu fortificațiile dela granița Japoneză. Spre mare sunt captușite cu fier, iar dinspre uscat de pământ întărite ici și colo cu ciment și ziduri. Acum zece ani fortul lțean era cheia, după luarea căruia celelalte întărituri nu se mai puteau menține; acum nici un fort nu e cheia; ele sunt astfel construite încât Japonzii trebuie să le ia unul după altul. „Ori cum am voi să cumpănim lucrul — continuă el — socotim că este imposibil a cuceri altmintrelea fortificațiile; ele sunt înaintate până la mare, astfel că sub acoperirile lor soldații se pot scălda

ușor și în siguranță. Planul fortăreței a fost făcut și executat de un inginer extra-ordinar de iscusit. După acestea generalul Kodama, care la 31 de ani dăduse ordinul de a se ataca flota ruse dela Port-Arthur, fără prealabilă declarație de rasboi, dete mâna corespondentului, conștientându-l.

Ofițerii ruși în Mandciuria.

Istoria unuia corespondent militar. Corespondentul militar francez George de La Salle publică în Revue de Paris o dare de seamă despre cele văzute de el în Mandciuria. Descrierile sale sunt cu atât mai remarcabile, cu cât el delat un filo-rus, care, plin de stimă față de marea rusă și cu adâncă încredere în victoria ei, a grăbit pe câmpul de rasboi, pentru ca acolo să treacă din desiluzie în desiluzie. Ceea ce spune el despre viața ofițerilor ruși explică în înțelesul multor lucruri din istoria acestei campanii.

Hotel internațional în Liaoiang. O bară murdară chinezească, al cărei stăpân e un german. Una din sălile mari a împărțit-o în odăițe mici pe cari le închiriaza pe prețuri fabuloase: servește mușterile ca sală comună de mâncare. Serviciul îl fac câți-ve boy chinezi, niște țărâni nărășinate, șarlatani cu cari Europeanii trebuie să fie în continuă ceartă pentru mâncare.

Cum trăiesc ofițerii. La mesele ofițerilor se pornește dela început, și pe oră ce trece șofatul devine tot mai mare. Ici și colo câte o femeie poate să-și păstreze cumpătul și să lege o conversație serioasă. Dar ceialalți! Adese-ori Salle a găsit de la miezul nopții ofițeri ambind la mesele la cari se așezaseră la amiază. Dacă erau prea beți ca să-și mai poată găsi drumul spre casă, se culcau îmbrăcați și încă pe câte un pat din otel. Și în dimineața următoare șeful începea din nou. Și popii erau totuși nelipsiți la aceste beție sălbatice: nenumărate sticle de vuteă, bere, șampanie, vin, cu cuvânt tot ce era de băut curgea pe gât; tot-deauna uscate ale acestora. Când beția începea Iz un oare-care grad începeau de regulă cântecele: cântece rusești, franțuzești, aril din germane, toate urlate de-avalma cu aceea înținare care e caracteristică bețivului.

Orgiile — Favoritismului în armată. La începutul observațiilor sale, La Salle a vădit că ofițerii pe cari îi întâlnea în uniformele murdare, roase, sunt întorși numai în trecătoare zona luptei și că în câte-va orgii nebune că să se despăgubească de oboselile luptei în mele rinduri. Dar în curând observă că unii care număr dintre ei n'au făcut campania în bufetele gărilor, în restaurante și bordele, mai mult îl cuprindea indignarea și scriba aceste isprăvi nerușinate. De sigur — și-a în sine — nu toți ofițerii ruși sunt așa; că și printre ei se află oameni viteji și curajoși, cari își fac datoria; dar în schimb mai puțin adevărat că ceialalți duceau o viață rușinoasă, destrăbălată. La Salle a găsit o singură explicație pentru o astfel de stare lucruri; legături înalte, favoritism puternic suportabil: nici mâna comandantului superior putea ridica în contra acestor oameni, pe cari rasboiul e o ocazie de cele mai importante viață destrăbălată.

În ori-ce parte din Mandciuria a fost corespondentul francez, și ori care ar fi fost starea rasboiului, el a găsit tot-dauna localității unde găsea de mâncat, de băut și bordele, pline de ofițeri ruși.

În toată armata rusă domnește un favoritism infam: ofițerul bogat, care e agreat la și poate să se prezinte luxos, la vârsta de zece de ani ajunge fără eforturi general; cel sărac care asudă în serviciu și caută cu sine să-și sporească și să-și adâncească cunoștințele ajunge poate și el căpitan într'un colț unde D-zeu ale cărui câte-va case sunt înzepezate de o jumătate de an...

Prostituția. — **Risipa banilor.** În restul țării din Liaoiang se înghesuiau nenunț îngrijitoare de bolnavi, surori de caritate

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv* dela magazinul de stoffe pentru domni, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brünn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD. piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

SPECIAL

de

STOFFE EN

COLOR

PENTRU

dintre ele erau frumoase: dar frumoase sau ba, nici una din ele nu era lipsită de o ceată de adoratori. În ochii Rușilor toate erau prostituate. Și aci negreșit era de făcut iar aceiași deosebire ca și la ofițeri: se vedeau numai acelea cari preferau viața destrăbălată serviciului serios în spital și îndărătul liniilor de pe câmpul de luptă. Și La Salle nu poate să nu declare că erau prea multe „surori“ în restaurante!

La Liaoiang erau adunate sute dacă nu mii de prostituate din toate părțile lumii: porturile Chinei, Japoniei, Chochin-chinei și chiar ale Europei au trimis acolo preteșe ale Venerii. Numărul lor a crescut în sfârșit așa de tare în cât comandantul armatei a trebuit să ia măsuri. După căderea Liaoiangului s'a interzis prostituatelor să se ducă la Mukden. În schimb, ele s'au instalat în cete mari la Tienling.

Dela izbucnirea războiului, Charbinul era așa zicând marele depozit de prostituate, centrul operațiilor lor. Sume uriașe au pus ființele acestea la banca ruso-chineză, venit dobândit din petrecerea cu ofițerii ruși. Rușii — zice La Salle — dau, dau, dau femeilor: ei aruncă bani cu amândouă mâinile. Câți-va ofițeri invitaseră pe câte-va cocote la șampanie; sticla costa 25 de ruble; la sfârșitul chelului fie-care a dat câte 25 de ruble așa de geaba pe deasupra; chiar bancnote de o sută de ruble se aruncau tot în zadar. Într-o zi când La Salle s'a dus la bancă, spre a lua un cek, a întâlnit o femeie plină de negi pe obraz, în toaletă bătaoară la ochi; femeia aceasta a scos de sub o haină murdară un întreg pachet de bancnote unsuroase și mototoite pe cari le-a dat amplexatului în depozit. Când s'a plătit cekul, La Salle a primit însuși una din acele bancnote.

Marsilieza și imnul rusesc. Într-o seară La Salle a fost invitat de câțiva ofițeri într'un loc cu grădina dela marele turn corcian din Liaoiang. Acolo se întâlneau ofițerii „distingiți“, cărora nu le conveneau mesele dela restaurantul găzduirii. Când s'au pus la masă și s'a comandat șampanie, un ofițer s'a dus la orchestră, făcu să se cânte o arie începută și porunci să se cânte Marsilieza în onoarea musafirului francez. Toți ofițerii dela masă ascultară în picioare imnul. La Salle se rugă de ofițerul de alături să i-se permită a da un bacșiș muzicanților și să fie rugați să cânte imnul rusesc. Dar Rusul încrunță din sprâncene. El mărturisii ezitând că e oprit a se cânta imnul rusesc... Căci nu se poate ști dacă ofițerul cel de față se vor ridica și se vor descoperii... Deci e mai bine de a se evita scene scandaloase și a se renunța la imn!

Spionajul. Servitorul care a dus pe La Salle cu căruciorul la grădina era un băiat bine făcut, inteligent, după aparență chinez. Vorbea bine englezește și ca servitor era foarte isteț. În Liaoiang se putea câștiga ca hamal decât cel mult câțiva cențigiani. În Peking și Tientsin sunt foarte căutați astfel de servitori cari știu englezește și sunt scump plătiți. De ce era băiatul asta tocmai la Liaoiang? La Salle l'a întrebat dacă a văzut Japonezi. Servitorul începu să injure grozav pe „acești bandiți“. Dar supărarea aceasta pe Japonezi pâră Francezului foarte prefăcută...

Nu se găsește în aceste descrieri cheia pentru cine vrea să înțeleagă dezastrele ruse și victoriile japoneze?

Cu securea a atacat pe executor.

Câte nu se întâmplă pe la execuții. Executorii ar putea povesti fapte, ce oamenii, cari nu cunosc meseria aceasta, ar crede, că-s basme. La o idee vine însă aproape fiecare, că miseria e tovarășa nedespărțită a faptelor rele.

Un neguțator din Arad pîrise adecă pe o văduvă pentru 11 coroane. Judecătoria i-a și scris din casă puținul ce avea. Când să se fie licitația, când tobașul începu să-și facă datoria chemând pe interesați la cumpărare, pe văduva Berek însă faptul acesta atât a iritat-o, încât pe rând a dat afară cu securea pe calfa negustorului, ce-și reprezenta stăpânul, pe executor, tobaș etc.

Judecătoria a luat-o la răspundere eri și urmarea a fost, că a fost condamnată la două zile temniță și zece coroane pedeapsă în bani.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Martie 1905.

— **Mișcări pentru cruce la universitatea din Budapesta.** An de an da tinerimea dela universitatea din Budapesta memorează pentru ca crucea să fie reintegrată în drepturile ei la universitate. Ast an rectorul le-a promis, că va face tot ceș posibil.

— **Împăratul Wilhelm în Norvegia.** Din Berlin să scrie, că împăratul Wilhelm va petrece și vara asta în Norvegia.

— **Regretatul George Lazar exhumat.** D-na văd. Hermina Lazar născ. Papp ne trimite următoarele:

De oare-ce mult regretatul meu soț Georgiu Lazar în urma unei preadureoase greșeli a fost așezat spre vecinica odihnă într'un loc, departament nepotrivit al cimiterului, aduc la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților noștri, că rămășițele pământești ale scampului defunct ridicându-se din locul unde odihnese acum, să vor așeza Joi în 23 Martie n. la ora 9 într'alt loc potrivit și corăspunzător simțului nostru de iubire și pietate față de neuitatul reposit.

— **Nou proces senzațional în Italia.** Pământul Italiei e fertil în senzații. Dragoste cu sfârșit tragic, invenții, omoruri se perindează nu la restimpuri tocmai mari. După procesul Murri-Bonmantini vorbesc ziarele acum de un alt omor. Se va începe pertractarea cât de curând în Bari. Eroul e locotenentul *Motugno*. E acuzat, că și-a împușcat nevasta și după aceea a simulat sinucidere. În 2 Decembrie 1902 din odaia soților s'a auzit pușcătură de pistol. Fata de casă, care fusese tocmai la târguit, a grăbit în casă, unde și-a aflat tânăra stăpână moartă. Pe măsura de lângă pat era următoarea epistolă: „Mustrări de conștiință m'au îndemnat să mă omor. Cer ertare dela soțul meu. Totdeauna mi-a fost cel mai bun soț. Cer ertare dela rude și cunoscuți și le recomand calduros îngrijirii părintești pe nevinovata Mărioară“. Dar epistola avea dat cu o zi mai înainte. Doctorii au constatat, că femeia a fost omorâtă, iar grafologiile au zis, că nici epistola nu-i scrisă de mână moartei. Procesul promite a fi foarte interesant.

— **Cum judecă Americanii războiul ruso-japonez.** Se știe că atât președintele Republicei, dl Roosevelt, cât și sferile politice totdeauna a fost, în timpul din urmă, de când cu desastrelor rușilor, — pentru cât mai repede încheiere de pace.

Globe din New-York, luând notă de recalcitranta marilor Duci (care stau baricadați în palatele lor și trăesc din belșug), d'a încheia o pace cât mai posibilă cinstită, zice: „Dar nu aparține Rusiei să declare când și cum va încheia pacea. Aceasta e treaba învingătorului... America e de părerea guvernului japonez“.

Guvernul american e absorbit de războiul ruso-japonez. Dezastrele Rusiei au ca consecință încetarea ei d'a mai fi o putere în orientul asiatic. În adevăr cam ce ar mai putea întreprinde Rusia în Extremul-Orient fără armată, fără marină?

Sferele militare americane judecă situațiunea militară a rușilor, după capitalul ce le-ar trebui acestora că cel puțin într'un an să-și poată forma o armată la Amur, măcar egală cu aceea ce Japonezii au distrus-o la Mukden. Acel capital ar fi enorm, și nici o piață financiară europeană sau americană nu i-l va împrumuta Rusiei actuale.

Politica Japoniei, după opinia diplomației americane, e foarte simplă.

După-ce japonezii vor fi ocupat Wladivostocul și Charbinul, din armata japoneză va fi trimisă acasă, în Japonia. Apoi guvernul din Tokio va aștepta rezultatul negocierilor.

Astfel vor decurge lucrurile în cele șase luni dela bătălia dela Mukden.

Cât despre despăgubirea de război ce Rușii datoresc Japonezilor, Americanii o socotesc la 500 milioane de dolari.

— **Aibi și Negrii.** De mare sărbătoare se pregătesc Statele-Unite. Se va serba alegerea nouă a lui Roosevelt de president, se fac pregătiri uriașe.

Interesant va fi balul, ce se va arangia, la care bal au fost invitați și negrii. Cluburile negrilor au și cumpărat mai multe sute de bilete. Dar fapta președintelui a supărat foc pe aristocrația americană, care se mai teme și de aceea, că se va isca vr'un conflict. Dar poate în ziua de

bal va înceta spiritul de isolare, ce e între Americani și Negrii și poate — mai știi — nu un Englez, ras după ultimile precepte se va aprinde de fața neagră al vr'unei domnișoare indigene.

— **Logodnă.** Tinărul *Nicolae Tochera*, inv. def. în Șuștra, s'a logodit cu amabila d-șoară *Columbia (Petronela) Caprariu*, ped. abs. din Belinț.

— **Primirea de copil surdo-muți.** În institutul de surdo-muți din Seghedin se primesc copii surdo-muți de 7—10 ani. Lămuriri se capătă dela direcția institutului.

— **Tabloul lui Rembrandt refuzat.** Infocată discuție s'a provocat în comuna Norderdithmarschen pentru un tablou al lui Rembrandt: „Jertfa lui Isaac“. Antistia bisericească și preotul nu s'au învoit însă, ca tabloul să fie pus în biserică. Poporul însă demonstrativ l-a pus. De aceea preotul a închis biserica și nu mai ține serviciu divin.

— **Mare foc în Constantinopol.** În cartierul Usuncapon al Constantinopolului a fost zilele trecute foarte mare foc. Aproape întreg cartierul consta din case scunde de lemn.

— **Apucătura advocățească.** Cu un șiretlic și-a scăpat clientul un vestit avocat din Berlin. Era aproape sigur, că va fi condamnat. Deodată se ridică apărătorul și pretinde, ca să fie ascultat scriitorul judelei de instrucție.

— D-ta ai fost prezent — zise apărătorul — când judele a interogat pe acuzat?

— Da am fost de față.

— Ți-aduci d-ta aminte, că judele de instrucție a spus, că documentele contra acuzatului sunt neîndestulitoare.

— Protestez contra întrebării — zise procurorul.

Tribunalul de fapt a oprit pe scriitor să răspundă.

Jurații văzând asta, au achitat pe acuzat.

După pertractare președintele a întrebat pe avocat, de ce a pus întrebarea cu pricină.

— Știam — zise avocatul — că tribunalul nu va permite răspuns așa că jurații vor fi influențați și vor achita pe acuzat.

— **Moartea profesorului Garnier.** Vestitul neurolog, care era încredințat, să studieze starea intelectuală a principesei Luiza Koburg, a murit.

— **Puneți var la sfeclă.** Varul ajută la formarea rădăcinilor, a frunzelor, și la întreaga dezvoltare a sfeclii. El grăbește transformarea materiilor nutritive în pământ, transformă materiile vătămătoare în materii nevătămătoare, afânează pământul, înlătură insectele vătămătoare sfeclii precum și diferitele ei boale, de pildă congrena rădăcinilor, et. Este un inamic neîmpăcat al rematodelor (vermi de sfeclă). Pământurilor cari au mai puțin de o parte la sută var, să se adauge numai decât var, ori moloz. Din cel din urmă mai mult, iar din cel dintăiu mai puțin.

— **Apărătorii animalelor.** Din Berlin se spune, că s'a compus o societate pentru stricta apărare a paserilor pompoase n pene. Societatea va ruga pe domine și pe cei ce poartă pene n pălărie, să le ia jos și de nu vor asculta cu buna, le vor smulge. Mare frica damelor, fiindcă — să vede — oamenii aceștia sunt foarte rezoluți.

Nr. 68.

III. 1905.

EXARÂNDARE.

Pe baza hotărîrii Ven. Consistoriu din Arad dela 10 Martie 1905. Nr. 662 prin aceasta se aduce la cunoștință exarindarea pe calea licitațiunei publice a pământurilor bisericesti din hotarul comunei Dorgoș constătoare din 6 parcele în estensiune de 563 jughere catastrale.

1. Exarindarea se face pe terminul de 15 Aprilie 1905, până inclusive 1 Octombrie 1907 pe lângă condițiuni speciale, cari sunt expuse și se pot vedea atât la subscrisul în Arad (Józsefföherczeg ut. nr. 8), cât și la oficiul parochial din Dorgoș.

2. Exarindarea se face prin oferte în scris adresate direct subscrisului până la terminul de 10 Aprilie 1905 st. n., în care pe lângă suma oferită, oferentul are a declara că cunoaște condițiunile speciale de

exarindare și le primește în întreg conținutul lor având a depune la cassa consistorială 15% percente dela prețul de exlamare și adevă 630 cor. în bani gata sau în hârtii de valoare.

3. Pe baza condițiilor de licitațiune cu exarindatorul se va lega contract special de exarindare.

Arad, la 20 Martie 1905.

Petru Truția,
fisc consistorial

CRONICA EXTERNĂ.

Dilema rusă.

Când la 3 Martie 1861, Țarul Alexandru II a desființat sclăvia țaranilor ruși, se zice că ar fi spus demnitarilor imperiului: „La noi revoluțiunea trebuie să vie de sus, și nu de jos. E mai bine să dăm, decât să ni-se ia“. Așa judeca Țarul liberator al atator milioane de sclavi, acum o jumătate de veac aproape.

Lucru de mirare! Ce bunul simț al acestui împărat înțelept indicase ca datorie de urmat urmașilor lui, un Alexandru III și un Nicolae II nu pricep sau nu vor să priceapă de loc. În loc să prevină izbucnirea de revolte, ei rămân nepăsători chiar atunci, când un întreg popor cere, se roagă, imploară și la urmă cu bomba în mână, reclamă libertatea d'a vorbi și d'a scrie despre afacerile publice.

S'ar părea că în Rusia, timpul dă îndărăt. După 46 de ani Rusia e mai înnapoiată decât era pe vremea lui Alexandru II. Ce poate fi cauza acestui fenomen simptomatic, decât lipsa de cultură a Țarilor!? După războiul crimei, Rusia avu norocul să aibă un Țar cult, uman, și cu bun simț. Lui i-a urmat un alt Țar, Alexandru III, moscovit cubic, refractar la ori-ce ideie de civilizațiune europeană. El făcea haz de epitetul: monarch constituțional. Singurele momente de veselie ale lui erau când ridea de acordarea substantivului monarch cu adjectivul constituțional. Pentru el acordarea aceasta era o monstruositate căci el nu admitea, că un monarch să fie constituțional. Dacă e constituțional, numai e monarch; și, dacă e monarch, adică singur stăpânitor nu poate fi constituțional, căci nu poate să-și împartă puterea cu nimeni. Deci Alexandru III, privia pe regii și împărații Europei ca pe nonsensuri politice. Ce admitea însă fără contestațiune, era prezidența republicană bine înțeles nu pentru Rusia, în care autocrația trebuie să rămână și să perpetueze până la sfârșitul veacurilor!

În dilema aceasta l'a crescut pe fiul său Nicolae, și Țarul actual a jurat să fie credincios memoriei tatălui său și sistemului său de guvernare. Astfel se întâmplă, că bietul Țar Nicolae II e prins între jurământul ce tatăl său i-l'a impus, și între teribilele evenimente pe care nimeni nu le-a prevăzut în Rusia, dar care sunt mult mai tari, de cât ca să le poată rezista încă multă vreme auto-teocrația moscovită.

Aceasta e situațiunea extrem de periculoasă în care se află vechiul regim al Țarilor. D'o parte un trecut de tristă memorie, d'alta un viitor ce se anunță c'o auroră învăpăiată. E o fatalitate, că la astfel de răspântii istorice conducătorii popoarelor își perd și mult puțină minte cu care i-a înzestrat Providența, ne-știind pe ce drum să apuce. Tocmai în astfel de momente de grea cumpănă, tot d'aua destinele popoarelor se găsesc conduse de niște monarhi lipsiți cu totul de energie.

Așa a fost Franția sub Ludovic al XVI, așa Prusia sub Wilhelm, așa Austria sub indecisul Ferdinand, așa Rusia sub actualul Țar, spirit mistic, incult și fără voință proprie. Dovadă manifestele lui cele două din urmă, ce se contrazic, de oare-ce într'unul el menține intact sistemul autocratic de guvernare actuală iar în celălalt Țarul se pronunță pentru convocarea unei constituante! Și ambele aceste manifeste poartă semnătura Nicolae II.

Ce ar zice un Alexandru III. d'un astfel de monarch constituțional, dacă ar mai trăi? De sigur că ar preferi morțea, cum a preferit-o marele duce Sergius și o preferă incorigibilul Pobedonosceff, al cărui sinistru geniu planează peste Rusia oficială.

Dar evoluția istorică nu se va opri din mersul ei fatal nici de aceste fosile politice, nici de jurământul lui Nicolae II. către părintele său.

Roata istoriei va zdrobi tot ce-i stă în cale, cum a zdrobit și până acum sceptre și idel putrede.

Lichidarea Rusiei țariste a început. Procesul de disoluțiune nu se va mai opri. Chestiunea e acum ce fel de constituțiune se va introduce.

După câte se anunță, mai întâi de toate se va acorda libertatea presei. Asupra acestei reforme e o perfectă unanimitate în toată Rusia. Nici amicii Țarului nu sunt în contra ei. Deci cenzura se va desființa. Aceasta e și o consecință logică a libertății presei. În seria reformelor de acord intră ca corolaru indispensabil, instrucțiunea obligatoare, apoi revizuirea sistemului impozitelor: legi pentru regularea cestiunii muncitorilor; libertatea personală și amnestie pentru deportații pe cale administrativă.

Cunoscutul publicist Struwe, a preparat o broșură intitulată:

„Material pentru elaborarea unei constituțiuni rusești“, conținând 78 de articole. Toate nu se vor admite în noua reformă, dar unele din acele articole sunt admisibile și probabil că se va ținea cont de ele.

Capitolul (IV) relativ la împărat e cel mai interesant. Se recunoaște dinastia actuală cu drept de succesiune și cu obligațiunea d'a jura pe constituțiune la fie-care schimbare de succesiune. Jurământul se depune de noul împărat în fața înaltelor instanțe judecătorești, a consiliului de miniștri, a Senatului St. Sinod și a Dumoi... Lista civilă se fixează de către Duma, sau noul parlament. Persoana Țarului e inviolabilă, dar Țarul nu poate să dea ucaze în contra legilor aduse de Parlament.

Camerile pot fi dizolvate, și atunci alegerile se fac în patru luni dela dizolvare; nu se pot dizolva semstovurile, de oare-ce ele nu sunt eșite din alegeri generale.

Proiectul de constituțiune al lui Struwe e original în mare parte și e caracteristic că el poate fi discutat în Rusia, fără ca comentarii să apuce drumul Siberiei.

Semne de timpuri noi!

Felurimii.

Cum să ridem? „Revista mondială“ deosebeste cinci feluri de risete; ele corespund la cinci vocale, prin urmare se poate vorbi despre un ris în A, E, I, O și M. Fiecare fel de ris, corespunde unei deosebite dispoziții sufletești și unei deosebite schițe caracteristice. Acel care rid în A, sunt sinceri și loiali. Cu toate acestea, nu e tocmai recomandabil a conveni cu ei, deoarece sunt gălăgioși și neastâmpărați, câte odată chiar nestatornici și schimbăcioși. Risul în E, este semnul unui temperament flegmatic care de regulă sunt liniștiți și au predispoziție spre melancolie, așa că acest ris ușor poate deveni amar și trist. Risul în I, este simpatic, totuși acesta este risul copiilor și a caracterelor naive, servile, supuse; singurul defect îl are, că e ascuțit și clar, așa că se poate schimba într'un strigăt. A conveni cu oameni care rid, în I, este obositor; cei mari, prin prea multă slugărnicie ușor pot deveni antipatici și cordialitatea lor, îi face pe cea mai mare parte, timizi și irezoluți. Cei care rid în O, sunt de natură curajoasă și generoasă; în U, sunt pesimiști și misantropi. Care fel de ris e mai preferabil? Nici unul din cele mai sus înșirate, ci felul al șaselea, care nu rde în vocale. ei e un zimbet liniștit. Rare ori însă să poate afla un asemenea ris tăcut. Acel care rid astfel, sunt singuri a căror ris e măgulitor, căci ei rid numai atunci când e motiv. Ei nici odată nu rid forțat, prin urmare risul lor tăcu, are mai mare însemnătate pentru un suflet fin și delicat, decât risul în vocale.

ECONOMIE.

Arad, 20 Martie.

Piața din Arad.

Prețurile bucatelor scad zi de zi; grâul a scăzut cu 45 fileri; prețul cucuruzului se ține încă. S'au vândut:

980—1050 măji metriche grâu cor.	9.10—9.25
350—400 „ „ cucuruz „	7.80—7.90
Semnare nominală: secară:	7.60—7.70
„ „ orz:	7.50—7.60
„ „ ovăs:	6.90—7.10

MUSTANGERUL NEGRU

— ROMAN SENAȘIONAL. —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

— Mai avem și un al treilea tovarăș noi, dar' nu prea inspiră încredere. Pentru că cul blochausulul aveți un teren, pe care trebuie să-l preferați ori căruia, colo, chiar lângă cotitură rîului unde se vede acel mic buchet de arbori. Aceștia vă vor procura lemnul necesar, scutindu-vă de transport. Nu veți avea trebuință de puț. De altcum, vedeți, țărml rîului este înalt și destul de răpos pentru a vă proteja din partea aceasta, va fi dar' de ajuns să vă fortificați din partea preiel.

— Voiu urma sfaturile d-tale, dragă Car.

— Ei bine, colonel, dovediți-o punându-vă pe lueru chiar de mîne. În douăzeci-și-patru ore să fie tăiați arborii necesari, pentru început!

— Vom începe mîne, în zori de zi.

— Foarte bine — răspunse Washington călecând.

Și după câteva cuvinte de adio și o ceredială strângere de mână schimbată cu colonelul și cei doi vânători plecară, în trapul mic al călărilor, în direcțiunea colibei lor.

VI.

Gândurile unui potlogar.

Intr'acea Ludovic Lebar, rămas în corășteptă cu nerăbdare înapoierea asociațiilor și pe când gândurile sale își urmăreau cursul catărul său da din picior de nerăbdare sau foame.

— Afurșiți să fie cei doi șireți! se gândi el. Mă întreb ce au devenit? De când au plecat, m'ăși fi dus până la colibă și m'ăși fi întors de mai multe-ori. Dar' e probabil, că știindu-mi aci, au preferat să-și îndoaie ei stomacul și mine să mă lase să mor de foame și de sete. Ah! îi urăse pe acești doi mișei, al căror dispreț și neîncredere în mine le ghicesc! vor pleca într'una din zile, la Nakogoches, îndată-ce vor fi domesticit mustangii ce li-se cuvin. Eu nu puteam pleca cu ei; nu îndrăznesc. Nu, nu culesc. Acolo sosesc în fie-care zi oameni din Luiziana plantatori, emigranți. Ași fi sigur, că ași fi intrat o față cunoscută sau niște ochi, cari s'ar fixa pe ai mei și m'ar recunoaște. Și atunci..... atunci ași încăpea din nou pe mâinile acelor groazni Regulatori, ale acelor afurisiți polițai, de care abia am putut scăpa! Ce să fac? Ce să fac dacă nu pot pleca să mă înapeiez între oameni de rasa mea? Să rămân în mijlocul preriilor al pădurilor? Toată viața să fiu afară de lege?

... Fără de voiă începuse să vorbească tare. Tonul cuvintelor sale propriu îl speria, și opri deodată, privind împrejur cu un aer bător, ca și când s'ar fi temut, că cineva l'a auzit.

Dar', după o scurtă tăcere, gândurile sale îl biruiră din nou: reîncepu să vorbească cu voce tare, strigând cu un adnc suspin:

— Ah! dacă ași îndrăzni să mă înapeiez în Luiziana și să trăiesc acolo sub o travestire! Pentru-ce nu?

Fața mea a devenit arămie, barba m'a schimbat cu desăvârșire. Dar' nu! Trebuie să mă fac ca să trăiesc independent, să n'ai trebuință de nimeni și să încunjuri ocaziunile de a fi recunoscut: ear' bani n'am aproape de loc. Și dacă o să am cu acest faimos meșteșug care comanda în a prinde cai, în valoare de zece dolari deodată, cel mult?...

Știu prea bine! Imi rămâne planul ce mi l'a propus Fanning și care, de sigur m'ar îmbogăți mai curând. Acesta ar fi să ne unim cu mustangii și să ne asvârlim asupra teritoriilor din Rio-Grande, pentru a jefui plantațiunile care sunt foarte bogate. Este sigur, că cei mai mulți dintre acești haciendados mexicanii păstrează sume mari de bani în locuințele lor, și posedă afara aceasta pulbere de aur, argintărie, turme, obiecte prețioase de toate speciile!...

De sigur, această viață nu-mi place deloc, dar' cred că voiu fi obligat să mă supun, să mă însoțesc cu Fanning și cu banda sa de jefuitori. Voiu căuta să mă întunec coloarea feței mele pentru-ca să seamăn mai mult cu un Piele-Roșu, nu-mi mai trebuie mult, ca să reușesc.

(Va urma.)

De aceea sufer cei mai mulți oameni, fiind-că nu se îngrijesc de lecuirea boalei încă când ar răuși. Iși cer sieși bun serviciu, cel-ce totdeauna la casă ceva. Un așa leac prea plăcut cu faimă în toată lumea e

Feller Elsa-Fluid

care are o minunată influință la felurite boale, d. e. dureri de picioare și mâni, amorțeli, dureri de nerv, și mușchi, reumă, răcială, dureri friguri ș. m. d. 12 flacoane mici ori 6 flacoane duble se trimit franco de **Eugen V. Feller** spiter, **Stubica**. Templom-utcza (cott. Zagrab). 541

Important. Damele știu mai bine, ce important e a avea o față drăguță, ten sănătosă și putere, ce comoară înseamnă aceasta, ce preferențe și o damă frumoasă. A fi frumoasă e totuși o problemă, mare nu ajunge, de e cineva drăguță, de posede un exterior plăcut, feș și simțit la temperament, lucrul cel mai important, curățenia tenului, care nu e pătat de pistruț, roșeață și rumen, Damale cunosc că aste reguli frumusețe, pentru ceea-ce se îngrijesc foarte de se jertesc bucuroși ori-ce pentru ajungerea menținerea frumuseții. Astăzi nu e taină, că simțim numai laptele de castraveți, lapte curat encesc al lui Balassa e cel mai eficace, deja după folosire de 2—3 ori depărtează spuze, pistruți și dă lustru pielii, prefare tenul în o combi- de albeață, rumeneală, fineță. O sticlă 2 co- de. Să poate căpăta în spităria. Să trimitte pe de spităria. C. Balassa, Budapest Erzsébet- în Arad: Ca spităria lui Földes Kelemen troghistii Vojtek și Weiss. 517

Bibliografie.

4 cor. numai 4 cor.
plus 20 fil. porto postal.

scrisorile și datorințele învățătorilor și învățătoarelor profesionale

pe temeiul legilor regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiunilor, hotărârilor și deciziunilor principiare

de Dr. Szabo Mihály, inspector regesc tradusă în românește de Eugen Zaslo, profesor, „Visuri trecute“

regiant volum de schițe și novele scrise de cunoscutul scriitor

Alex. Ciura (Simin).

Costă 1 cor.

și pot primi dela tipografia semn. din Blaj (Balássfalva)

A apărut și se află de vânzare la inst. tipografic „Minerva“ București Teatru de V. Alexandru Cor. 150.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Dr. Iustin Marșieu

anunță că și-a deschis

cancelarie advocațională

in ARAD,

Strada Salacz Nr. 1 etagiul II.

574

CONCURS.

Se caută un funcționar de bancă cu pregătiri teoretice și praxă bună, care posede perfect limba română, magiară și germană.

Reflectanții au să comunice pretenziunile lor de salariu, să dovedească cu documente recerintele de mai sus, iar cererile astfel instruite și scrise cu mâna proprie în toate trei limbile, sunt a se adresa până la 15 Aprilie a. c. la

Direcțiunea institutului de credit și economic 571 numit „TIMIȘANA“ în Timișoara.

E de vânzare o viie de 1494 stângent quadrat în dealul Mocer. Informații mai detaiate se pot câștiga la avocatul Dr. Iancu Cornel, Arad, József-Főherzeg ut. 15 566

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utcza 1. (Andrássy-tér.) (gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giuvaerie, tot felul de reparări abajour etc. Schimbări de aur și argint conform cursului de zi.

Comandă din provincie să execută prompt.

Sortiment de articoli de optică.

Reparări de oroloage.

Prețuri culante.

464

In cancelaria avocatului Dr. Ioan Papp Brád, află aplicare numai decât un candidat de avocat; cel cu praxă vor fi preferiți. A se adresa direct pe lângă comunicarea condițiilor de angajare. 570

Prăvălia de monumente a lui Iosif Menrath

Arad. piața Boros-Béni Nr. 2.

Aduc cu stimă la cunoștința on. public, că din 1 Februarie a. c. am luat prăvălia de monumente a lui Menrath și văd. Frank și voi conduce-o de acum sub firma:

MENRÁTH IOSIF

Deoarece mi-a succes a-mi ține muncitorii cari lucrău la aceasta firmă dela înființarea ei și săvârșit totdeauna lucru punctual și bun ast-fel sunt în poziția că și de acum voi pute corăspunde comandelor cu cari mă onorează on. public. — Vă rog dar a mă onora cu comande și a-mi da ocașie să vă conving despre activitatea mea conștiințioasă și promptă.

Cu stimă:

Iosif Menrath

Arad. piața Boros-Béni Nr. 2.

548

Primul

și singurul institut de specialitate p. spălarea și curățirea rufelor

306

al lui

Bettelheim K.

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

Cele mai cu sic uniforme și articole pentru uniforme în prețurile cele mai moderate pregătește:

Braun János și Soțul

353 croitorul regimentului de cavalerie Nr. 12.

Strada Szalacz și Kölesey 6.

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, inofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșeața de pe nas și de pe mâni. Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

☉ ☉ **Efect instantaneu.** ☉ ☉

Pretul 1 cor.

443

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacie în Arad.

Nr. Telefonului 111.

Am onoare a aduce la cunoștință P. T. publicului băbraților, că mi-au sosit:

postavurile cele mai noue de primăvară și vară

așa zicând toate fabricate ungare, engleze, franțuzești.

Pentru cea mai nouă metodă de croit și cea mai bună execuție răspund, drept aceea rog p. t. publicul local și din provincie, să-mi dea sprijinul său.

KARPELESZ ZSIGMOND

croitor-bărbătesc.

553

Deák Ferencz-utca 32.

Prăvălie pentru mănuși și
suspensorii a lui

HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante; mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de echitabile. Rugând sprijinul binevoitor al public rămân
cu respect: **Hubatschek T.**

Numai pe scurt timp!

Noutăți de senzație!

Am onoare a înștiința pe onoratul public, că pe
bulevardul Principale Josif (József főberczeg ut) Nr. 1

Am aranjat un atelier electrical de fotografie pe hârtie

în care în decurs de 5 minute fac o fotografie admirabilă pe hârtie, pe care onor. public o poate lua imediat, cu prețuri fabuloase de estine:

1 fotografie vizit până la trei persoane 25 cr. (50 fl.)

1 grupă cabinet 50 cr. (1 cor)

3 cărți postale cu fotografia 1 cor.

Solicitând vizitarea onor. public

Rămân cu deosebită st.

Kohn Lajos

fotograf.

473

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari

Diaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!

Sticlă de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!

Lipsit
totul de in-
prăstiere
deasă ne-
plăcută an-
mei sticlă

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată
pătrunzătoare, pentru cruțarea și menținerea
forței vizuale.

Singurul reprezentant
în Arad și jur

Samuil Dick

orologier și fabricant
articole optice. Co
Străzii Ioan Weitzer.

Piparcă

curată de Seghedin, de diferite calități se
poate afla în prețuri moderate la:

Corneliu Ardelean

538

Szeged, Mars tér 9 sz

Să părtinim industria dela noi!

Primul deposit aradan de parisole și paraplee
construcții proprii.

NASSAN R.

562

Arad, Szabadság-tér 19.

Parisole, paraplee, corturi de gradină, paraplee
gală, corturi pentru ingineri, umbrele pentru copii,
brele elegante se pot alege. — Reparaturile se efectuează
în aceeași zi.

— Să sprijinim industria dela noi! —